

и то отдѣлно за момчета и отдѣлно за момичета, а другитѣ най-често отъ общинитѣ, или частни лица, или човѣколюбиви сдружения. Грижата на държавата за децата, които сж отнети отъ родителитѣ имъ, престава, щомъ изчезне причината за това. Обикновено тя спира следъ като детето навърши 18 години. Но деца, поставени въ строги спасителни домове, могатъ да се задържатъ въ тѣхъ докато навършатъ 21 година. Обаче и следъ това държавата чрезъ своитѣ комитети не престава да се грижи за тия младежи.

* * *

Преди 2 години посетихъ спасителния домъ за девизи при Берумъ — близо до Християния. До Сандвика — малко градче при Християния — пжтувахъ съ желѣзницата, а отъ тамъ до приюта — около 20 клм. пжтъ — презъ красиви гористи мѣста съ автомобилъ.

Приютътъ, който се помѣщава въ нѣколко отдѣлни двуетажни и едноетажни здания, разпрѣснати срѣдъ разкошенъ паркъ отъ борове, елхи и тополи, е доста отдалеченъ отъ околнитѣ заселища. Той има две отдѣления, настанени въ две различни здания, отдѣлени съ голѣмъ дворъ и паркъ. Едното отдѣление е за малки момичета, а другото — за възрастни. Въ дветѣ отдѣления имаше около 100 възпитанички — всички прибраны отъ затворитѣ и полицей-

скитѣ участвъци като „паднали момичета“.

Още щомъ посетителътъ прекара района на приюта, чувствува, че не отива въ манастиръ или затворъ, притисканъ отъ грѣховна пустота или задушаванъ отъ неприятенъ арестантски въздухъ, а предъ гостоприемнитѣ порти на единъ селски домъ, дето благословениятъ трудъ и топлата майчина любовъ сж превърнали грубата, сурова и безплодна норвежка природа по тоя край въ райски градини.

Училището разполага съ повече отъ 150 дек. земя. Всичко е използвано и подредено най-образцово. Цѣлото пространство е оградено съ красивъ и добре почистенъ и подреденъ живъ плетъ. Отъ дветѣ страни на пжтя ни се отдѣлятъ шосирани чисти пжтеки.

Бѣше късна есенъ и все пакъ още кипѣше животъ. Ето, въ дѣсно отъ насъ се разлива весела пѣсенъ на група девизи, които копаятъ картофи. По-долу отъ тѣхъ други оратъ съ плугъ. Минаваме край дружинка малки момичета, които чистятъ пжтекитѣ. По-нататъкъ привлича дружниятъ смѣхъ на нѣколко по-възрастни момичета, които разтоварватъ торъ и го разпрѣскаатъ. Насреща ни бързо се движи селска кола, карана отъ два голѣми коня. Набито и зачервено отъ студа девойче държи здраво дизгинитѣ, оправя колата съ сигурность,